

Arbetsmarknadsförvaltningen

Socialdepartementet
Att: Caroline Jarlehag
Diarienummer S2025/00568

Remissvar över promemoria - administrativa sanktioner i socialförsäkringen (Ds 2025:8) dnr 00070/2025

Helsingborgs stads, arbetsmarknadsförvaltningens remissvar

Promemorian *Administrativa sanktioner i socialförsäkringen* föreslår införande av administrativa sanktioner och avstängning från ersättning vad gäller förmåner enligt socialförsäkringsbalken och i det statliga tandvårdsstödet (utbetalningar från Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten).

Arbetsmarknadsförvaltningen håller med utredningen om att införande av sanktionsavgifter och avstängning från förmåner kan innebära en ändrad syn på vikten av att vara noggrann med att lämna korrekta uppgifter vid ansökan om en förmån. Det kan innebära att felaktigheter som upptäcks som regel leder till en konsekvens, utöver återbetalning av beloppet, till skillnad från hur det är i dagsläget.

Förslaget i den här delrapporteringen är att införa sanktionsavgifter och beslut om avstängning på ersättningar som utbetalas av Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten, och inte av kommunerna, men bedömningen är att det ändå kan ha en positiv verkan även för kommunerna. Ändrad syn på det egna ansvaret i att lämna rätt uppgifter vad gäller de ersättningar som är eller kan bli aktuella för en majoritet av befolkningen kan påverka generellt ansvarstagande för att lämna korrekta uppgifter även vid ansökan om ekonomiskt bistånd. Det skulle kunna leda till att de felaktiga utbetalningarna av ekonomiskt bistånd som orsakats av invånarna minskar.

Även om detta förslag inte rör ersättningar från kommunerna kan man tänka sig att motsvarande kan komma att föreslås för ekonomiskt bistånd i slutredovisningen nästa år. Arbetsmarknadsförvaltningen har inga synpunkter på utformningen av förslaget kring utfärdande av sanktionsavgifterna i sig. Det förefaller vara rimligt och tydligt. Det regelverk som föreslås kring nedsättning av sanktionsavgifterna framstår dock som komplicerat och krävande för myndigheten.

Förslaget är att en sanktionsavgift ska nedsättas om den bedöms vara orimlig, utifrån ett antal exempel på situationer när så kan vara fallet. Det beskrivs som en individuell bedömning i varje enskilt fall. Arbetsmarknadsförvaltningen vill påtala att ett sådant regelverk, utöver att det är tidskrävande med individuella bedömningar och finns viss risk för godtycklighet, också kan motverka syftet med sanktionerna om det innebär att sanktionsavgifterna beslutas men inte verkställs.

Utredningen beskriver att konsekvenserna för kommunerna kommer vara begränsad, vilket arbetsmarknadsförvaltningen håller med om. Det behöver dock lyftas att personer som blivit avstängda från en ersättning kan komma att ansöka om ekonomiskt bistånd. En sådan ansökan behöver utredas enligt socialtjänstlagen och arbetsmarknadsförvaltningen kommer då behöva utföra en egen utredning kring rätten till bistånd motsvarande belopp för den ersättning som personen är avstängd från. Beslut kan inte fattas enbart på grunder i andra myndigheters beslut och bedömningar. Även om det förefaller vara kontraproduktivt kan det, med nuvarande lagstiftning och rättspraxis, bli aktuellt att bevilja ekonomiskt bistånd till avstängda personer för att tillförsäkra skälig levnadsnivå och för att kommunerna har det yttersta ansvaret. Arbetsmarknadsförvaltningen anser att det hade varit önskvärt med ett resonemang i promemorian kring hur socialtjänsten kan förhålla sig till detta. Att personer som stängs av från ersättning, enligt det nya förslaget, som regel per definition skulle ha en försörjning tryggad förefaller vara en något förenklad slutsats att dra.

Sammantaget ställer sig arbetsmarknadsförvaltningen positiv till förslaget, men ser behov förtydligande kring nedsättning av sanktionsavgifter och kring hur kommunerna kan förhålla sig till avstängning från ersättning vid utredning av ekonomiskt bistånd.

Med vänlig hälsning,

Henriikka Airaskorpi
Tf. arbetsmarknadsdirektör